

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Diagnoza kaotične psihoze

Vzroki in povodi sedanje človeške zmede

Kdor bo pozneje kdaj pisal politično zgodovino sveta, zlasti še Evrope v času po veliki svetovni vojni, bo moral ugotoviti, da se je človeštva lotila v tej dobi čudna bolezen, nekakšna kaotična psihoza. Iz mračnih globin so vstali nenadoma preroki, ki so hoteli z okostenelimi teorijami preoblikovati živo življenje, vtisniti v kalupe tisto, kar more uspevati samo tedaj zdravo in polno, če se razvija tako, kakor mu je od vekomaj dano. Pri tem seveda ne smemo ločevati fašizma z njegovimi nešteti odtoki: od boljševizma ali komunizma. Prvi kakor drugi sta izšla iz istih globin somraka človečnosti, dasi si je prvi priboril veljavo bolj kot odpor proti drugemu, posnemajoč pa žal le njerove slabe strani, brutalne metode terorja in bestialnega ubijanja vsake individualnosti ter njene mislenske svobode. Vse to, kakor tudi blodenje v likovni umetnosti, slovstvu, glasbi, filozofiji in v vsem, izraženo v nešteti bolnih izumih, je pa v zadnjem bistvu le simptom nečesa še nerazumljivega, ki je udarilo človeštvo kot celoto in je kakor duhovna kuga, gripa, ki se širi dalje in ne prizanaša skoraj nikomur.

Bolezen pa ne more biti plodno ustvarjanje, ne more biti utiranje novih poti, ki bi vodile k tistemu, kar si želi zdravje, ki je najvišji vzpon vsega. Filozofi in zlasti sociologi, ki skušajo kot zdravniki pri bolniku ugotoviti diagnozo sedanje vseobče bolezni, je doslej še niso ugotovili, ali vsaj ne soglasno in splošno veljavno. Nekateri navajajo te, drugi druge, tretji pa zopet tretje uzroke in povode. Menda se pa ne bomo veliko zmotili, če damo najbolj prav tistim, ki dolže za vse sedanje zlo oslabljenje resnične, prave, zdrave demokracije in navajajo kot neposrednega povzročitelja te oslabelosti — marksizem! Dasi ne moremo odrekati marksizmu dobrih strani — saj končno ni na svetu nič absolutno slabega in se destilirano zlo sploh ne najde nikjer v življenju — mu moramo šteti vendar v največji greh njegovo zgolj materialistično gledanje na vse probleme sveta in njegovo uničevalno vojno proti individualizmu. To dvoje je morda tisto, kar je oslabilo zdravo demokracijo, da je pričela hirati in je izgubila iz rok vajeti. Kar je sledilo nato — je sedanji kaos, je sedanja množstvena psihoza. Nauk o materializmu kot podlagi, začetku in koncu vsega, je ubil v množicah vse tisto, kar jih je prej navdajalo z višjim čustvovanjem; nauk o kolektivu je pa razvrednotil vrednost individualnega duha in dike ter napravil

prosto pot puhlim, duhovno revnim demagogom.

Kdor se hoče o tem nepobitno prepričati, naj studira samo osebnosti tistih mož, ki danes krojijo usodo narodov, nad katerimi so zavladali s pomočjo brezobzirnega izkoriščanja kaotične psihoze množic. Začno naj kar pri prvih: Mussoliniju, Hitlerju, Dollfussu, Staljinu itd. Ugotoviti bodo morali, da so to neharmonični, zgolj obstranski ljudje. V tej enostranskosti so sicer zares veliki, nadpovprečni, a prav v tem je vsa nesreča njihovega pojava in njihove oblasti za njihove narode in celokupno evropsko človeštvo! Ta enostranskost jih nujno vodi v enostranskost vsega, kar počno. In v tem so le potencirani bolniki bolnih množic. Toda za ustvarjanje resničnih, popolnih vrednot so potrebne harmonične osebnosti, potrebni so univerzalni duhovi! Samo taki so rojeni za to, da »delajo zgodovino«, če hočemo, da bo ta zgodovina zdrava in plodna. Če bi hoteli govoriti konkretno, bi postavili nasproti tem enostranskim ducejem, fuhrerjem itd. univerzalistične duha, kakor so n. pr. Masaryk, Kemal paša in še nekateri drugi. Objektivni zgodovinarji bodočnosti bodo prav gotovo postavili te po vrednosti visoko nad vrednost prvih, nad vrednost velikih demagogov. Pri tem seveda ne mislimo izraza »demagog« v navadnem, vulgarnem smislu, marveč v smislu končnega bistva.

Kakor pa je v umetnosti, likovni, leposlovni, glasbeni itd. nastala že reakcija novega zdravja proti bolezni kaotičnih povojnih izumov, tako bo nastala prav gotovo tudi v politiki in gospodarstvu. Nikakor namreč ne verujemo, da bi bila sedanja bolezen človeštva neozdravljiva in se ne strinjamo s pesimistom Sprenglerjem. V globinah Evrope je prav gotovo še toliko čilih, nerazjedenih sil, ki bodo same s svojo lastno močjo izločile iz svojega organizma kužne bacile. Sedanji kaos komunizmov, fašizmov itd. je le mrzlica, ki sama uničuje bolezenske klice. Nekoč, in morda ni niti več daleč tisti čas, bo enkrat konec po kaotični psihozi povzročene nizkotnega barbarstva fašizma in komunizma, nad katero bo zopet zavladal edino urejujoči duh in nad demagogijo kolektiva (ki v resnici sploh ni kolektiv) bo spet zmagal univerzalni individualizem, edini tvorec trajnih vsjih vrednot. Naloga vseh, ki niso okuženi, pa je pospeševati z vsemi silami ta veliki, odrešilni proces!

-r.

Žrtve avstrijske inkvizicije

PREGANJANJE DIJAKOV IN UČENCEV MEŠČANSKIH ŠOL. — MUČENJE SOCIALNIH DEMOKRATOV.

DUNAJ, 9. julija. Po poročilih iz Inomosta se opaža v obmejnem ozemlju nova aktivnost narodnih socialistov. Vladni krogi se boje, da bo na počitnicah se mučeca srednješolska in visokošolska mladina, ki je skoraj vsa za Hitlerja, pričela nove akcije terorizma. Zaradi tega je bilo te dni 175 nacističnim dijakom prepovedano nadaljnje studiranje. V javnosti je vzbudilo to veliko ogorčenje, zlasti še, ker se preganjajo tudi učenci meščanskih šol, ki so še skoraj popolni otroci. Izključenih jih je doslej že 150. Atentati se pa še vedno nadaljujejo, tako jih je bilo izvršenih več tudi včeraj. Veliko pozornosti pa je vzbudilo v javnosti

zlasti še delstvo, da so prepeljali več socialnodemokratskih voditeljev iz ječ v norišnico, med njimi tudi bivšega poslanca Severja in gospe dr. Popperjevo, sestro dr. Julija Deutscha. Zatrjuje se, da so jetnike tako mučili, da se jim je omračil um.

HABICHT ARETIRAN?

DUNAJ, 9. julija. »Reichspost« poroča iz Monakovega, da razširjajo tamkajšnji politični krogi vest, da je bil vodja avstrijskih nacistov Habicht aretiran in je bilo z njim vred prijetih tudi več drugih članov avstrijskega vodstva, ki so živeli kot emigranti v Nemčiji.

Vlada za omiljenje krize

Veik shod JNS v Prijedoru - Važne napovedi ministra za trgovino in industrijo Demetroviča - Znižanje obrestne mere in pretiranih cen

BEOGRAD, 9. julija. V Prijedoru je bil včeraj ogromen shod JNS, na katerem je povzel besedo tudi trgovinski minister Demetrovič. Minister je obširno razpravljal o gospodarskem položaju države in omenil, da pripravlja vlada nove ukrepe za omiljenje krize. Tako se bo v najkrajšem času obrestna mera zopet znižala, da se spravi v sklad z dejanskim položajem jugoslo-

vanskega gospodarstva. Prav tako bo vlada z vso odločnostjo nastopila proti pretiranim cenam kartelnih podjetij. V nizu ukrepov je vlada odločno za to, da se cene izdelkov kartelnih tvornic znižajo in prilagodijo cenam agrarnih pridelkov. Zborovalci so izvajanja ministra Demetroviča vzeli z velikim odobravanjem na znanje.

Pričetek londonskih posvetovanj

BARTHOU SE JE DANES SEŠTAL PRVIČ Z ANGLEŠKIMI DRŽAVNIKI. — KOMENTARJI TISKA.

LONDON, 9. julija. Francoski zunanji minister Louis Barthou je prispel v London sinoči v spremstvu mornariškega ministra Pietria, ravnatelja zunanjega ministrstva Legerja in drugih uradnikov. Sprejel ga je angleški zunanji minister sir Simon. Konferenca med Barthoujem in angleškimi državniki so se pričele danes dopoldne in se bodo popoldne po banketu nade-

ljevale. Vsi današnji londonski listi se bavijo z Barthoujevim prihodom in razpravljajo o problemih, ki se bodo reševali na sestankih. Prihod mornariškega ministra Pietria dokazuje, da se bo razpravljalo tudi o bližajoči se pomorski konferenci velesil. Na sporedu so pa tudi vprašanja Nemčije, varnostnih paktov itd. Barthou ostane tu najmanj dva dni.

Apel in grožnja na naslov Francije

ZANIMIV GOVOR NARODNOSOCIALISTIČNEGA VODITELJA HESSA. — NEMČIJA NOČE VOJNE A SE BO BRANILA.

BERLIN, 9. julija. Znani vzhodno-pruski narodnosocialistični voditelj Rudolf Hess je imel včeraj v Königsbergu veliko zborovanje, na katerem je opravičeval zadnje nemške krvave dogodke in je dejal med drugim, da je bil tako brezoziren nastop potreben, ker če ga ne bi bilo, bi danes uničevala Nemčijo državljanska vojna. Obenem je pa govoril tudi o zunanji politiki, zatrjujoč, da žele narodni socialisti samo miru in mednarodnega sodelovanja. V tej zvezi je apeliral na vse narode Evrope, zlasti na sosede Nemčije in med temi v prvi vrsti na Francoze, naj sprejmejo dobro voljo

Nemčije za sporazum. V Nemčiji imajo danes prvo besedo bivši frontni bojevniki, ki se dobro zavedajo, da bi bila vsaka nova vojna poguba. Toda v primeru potrebe, bi se Nemčija vseeno znala boriti. Kakšen »kazenski pohod« v Nemčijo bi bil nemogoč, kajti proti temu bi se uprl ves nemški narod in bi se boril tako obupno, da bi tudi tisti, ki bi si ga privoščili, imeli strahovite žrtve kljub vsej najmodernejši vojni tehniki. Zato je Hess apeliral na Francijo, naj omogoči podoben sporazum, kakor ga je Nemčiji omogočila Poljska.

Dollfussov obisk pri Mussoliniju

DUNAJ, 9. julija. Politični krogi širijo vesti, da se bosta zvezni kancelar dr. Dollfuss in predsednik italijanske vlade Mussolini sestala najbrže 29. t. m. v Riccionu. Dollfuss se namerava že 27. t. m. podati s svojo družino v Italijo, kjer bo ostal več dni. Čeprav trdijo, da njun stane ne bo političnega značaja, vendar je samo ob sebi razumljivo, da bosta državnik razpravljala tudi o političnih vprašanjih. Tudi ni še gotovo, če bo njunemu sestanku prisostvoval avstrijski poslanik v Rimu dr. Rintelen ali ne.

Krvava drama diplomata

PARIZ, 9. julija. Prvi tajnik čilskega poslanštva v Parizu, Garcia Ordenez je včeraj popoldne iz neznanega vzroka streljal na svojo ločeno ženo in svojo taččo. Oddal je iz samokresa na obe več strelcev in sta bili žena in tačča hudo ranjeni. Kmalu nato pa si je Ordenez pogladi sam kroglo v glavo in bil na mestu mrtev. Ordenez se je šele pred kratkim ločil in je nameraval včeraj dopoldne obiskati ločeno ženo, ki pa je njegov obisk odločno odklonila. Domnevajo, da sta se zaradi tega sprla in da je

Ordenez v hudi jezi segel po orožju ter nameraval najprej ustreliti ločeno ženo in njeno mater, kar pa se mu ni posrečilo. Ko je videl kaj je storil, je takoj na mestu obračunal še sam s svojo usodo.

UPORNIKI TUDI V ITALIJI.

RIM, 9. julija. Pred izrednim tribunalom za zaščito države je sedelo na zahtojni klopi 16 antifašistov iz Bologne in okolice, obtoženih, da so organizirali tajna protifašistična društva in vodili protifašistično propagando. Vsi so bili spoznani za krive in je bil glavni obtoženec Maza obsojen na 10 let ječe, ostalih 15 soobtožencev pa od 2 do 6 let ječe.

EKSPLOZIJA V VARNI.

VARNA, 9. julija. Sinoči je nastala v eni največjih bolgarskih smodnišnic strahovita eksplozija. V podzemskih prostorih, kjer je bilo vskladiščenih nad 3.500 kg smodnika, se je po nesrečnem naključju vžgala neka eksplozivna snov. Zračni pritisk je bil tako silen, da sta se celo v Varni sesuli dve hiši, o tovarni sam pa ni več nobenega sledu. Eksplozija je veliko poslopje raznesla in so 15 km daleč naokrog popokale vse šipe. Ker v smodnišnici niso delali ni bilo človeških žrtv, pač pa je izginila vojaška straža, ki je imela službo pri smodnišnici.

Dnevne vesti

Zadnja pot kaznilniškega paznika Ivana Peterina. V soboto popoldne ob 16. uri so položili k večnemu počitku kaznilniškega paznika Ivana Peterina, ki je padel kot žrtev svojega težavnega in odgovornega poklica. Na zadnji poti je spremljala pokojnika ogromna množica ljudstva. Bilo je v sprevodu nad 2.000 ljudi, med njimi številni njegovi stanovski tovariši, prijatelji in znanci. Prišel pa se je posloviti od svojega sina tudi njegov oče že 83letni starček, ki je pripeljal iz Štandreža pri Gorici. Med pogrebci smo opazili mimo pokojnikovih sorodnikov ravnatelja kaznilnice Nika Vrabla, predsednika okrožnega sodišča dr. Žihra, šefa državnega tožilstva dr. Zorjana, ravnatelja jetnišnice Hohnjeca, uradništvo kaznilnice in jetnišnice, številne strelce s Pobrežja ter stanovske tovariše iz kaznilnice v Lepoglavu. Pred kapelico je »Jadran« zapel žalostinko »Glej človek«, nakar se je po končanih pogrebnih ceremonijah pričel pomikati spreved, v katerem je igrala žalostinke kaznilniška godba iz Lepoglave, proti magdalenškemu pokopališču, kjer je pokopnikov zadnji dom. Ob odprtem grobu se je prvi poslovil od njega ravnatelj kaznilnice g. Vrabl, za njim pa v imenu Sokola in strelske družine šolski upravitelj g. Klemenčič, v imenu mariborskih tovarišev g. Meško, v imenu lepoglavskega Matko Kolar. »Jadran« je zapel »Jamico«, godba pa je zaigrala »Vigred«. Nato so pričele padati na krsto grude in so votli udarci presunjali vse navzoče. Naj mu bo lahko zemlja slovenska!

Diplomiran je bil na visoki šoli za politične vede v Parizu Mariborčan gosp. Lojze Macun. Čestitamo!

Odlični uspehi Legatovega trgovskega tečaja. Končni izpiti na Legatovem enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru so potrdili stari sloves te šole. Z odličnim uspehom so napravile izpit 3 učenke, s prav dobrim uspehom 6 učenk, z dobrim uspehom pa 7 učenk in učencev.

Včerajšnja prireditve Slovenskega obrtnega društva ni uspela tako, kot bi bilo želeli. Organizacija prireditve je bila brezhibna in bi bil nedvomno dosežen velik uspeh, če bi bilo med našim obrtništvom več stanovske zavednosti. Obisk je bil tako minimalen, da je v dvorani tudi najmanjši materialni uspeh. Čisti prebitek je bil namenjen onemoglim obrtnikom.

Mali harmonikarji Pomladka Rdečega križa v Bakarcu. Poročali smo že, da so se tudi mali harmonikarji Pomladka Rdečega križa podali na turnejo po jadranski obali. Sinoči so nastopili na prostem vrtu hotela »Jadran« v Bakarcu s pestrim in bogatim sporedom narodnih pesmi. Vrt je bil popolnoma zaseden in je njihovo brezhibno izvajanje poslušalo nad 1000 oseb, med katerimi je bilo precej Čehov, Nemcev, Madžarov in Američanov. Po izjavah domačinov v Bakarcu še nikdar ni bilo zbranega hkrati toliko ljudstva, kakor prav pri nastopu malih harmonikarjev. Prišle pa so jih poslušati tudi številne odlične osebnosti, med njimi ravnatelj pomorske trgovske akademije in predsednik Jadranske straže Slavoljub Brikić, tajnik Jadranske straže in profesor pomorske akademije Albert Šporer, senator dr. Josip Brusić, navzoč pa je bil tudi član mariborskega narodnega gledališča g. Rasberger, ki je na oddihu v Bakarcu. Drevo pa bodo nastopili v Crikvenici, kjer je že veliko zanimanje za njihov nastop. Vsi mali harmonikarji so zdravi in veseli ter se kar najbolje počutijo in pošiljajo potom našega lista svojim mamicam in tatekom priske pozdrave.

Pred ustanovitvijo kmetijsko-gospodarskega odbora. V nedeljo 15. t. m. ob 9. uri popoldne se bodo na banovinski vinarski šoli sestali delegati vseh podružnic kmetijske družbe in sadijarskega ter vrtnarskega društva na področju bivše mariborske oblasti. Na sestanku bo izvoljen kmetijsko-gospodarski odbor in se bodo določile tudi smernice trgovine s sadjem.

Novo ali lemsko društvo. Senač uni- verze v Ljubljani je na svoji zadnji seji odobril pravila kluba neodvisnih akademikov »Mladi Triglav«.

Izlet z avtocom v Maria Zell. »Putnik« priredi v sredo 11. tm. in v četrtek 12. tm. izlet v Maria Zell. Odhod 11. tm. ob 5. uri od hotela »Orel«, povratek 12. tm. ob približno 22. uri. Cena vožnje z avstrijskim vizumom 210 Din. Za ceneno oskrbo in prenočevanje je preskrbljeno. Na razpolago je še nekoliko mest v avto karu. Prijave do torka pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Življenjepis prof. dr. Karla Glaserja, ki ga je objavil v zadnji številki »Časopisa za zgodovino in narodopisje« prof. dr. Dolar, je izšel v petdesetih izvodih v posebnem ponatisu in se dobi po režijski ceni pri Mariborski tiskarni, uprava »Maribor Zeitung«.

Zahvala. Vsem, ki so v kakršnikoli obliki bodisi s svojim sodelovanjem ali udeležbo pripomogli k veličastni manifestaciji mednarodnega združenega dneva dne 5. tm., se najiskreneje zahvalujemo in jih prosimo, da bi ohranili združni misli svojo naklonjenost in zvestobo tudi v bodoče. Upravni odbor Nabavljalne za druge drž. uslužbencev v Mariboru.

Svečana otvoritev skavtskega tabora v Bistrici pri Limbušu. Včeraj dopoldne ob 10. uri je bil svečano odprt 3. tabor skavtov dravske župe. Slovesnosti je prisostvovalo nad 300 meščanov, ki so prispeli tja z vlaki in avtobusi, navzoči pa so bili tudi odlični predstavniki mariborskega javnega življenja. Tabor je otvoril starešina mariborskega stega dr. Fran Marinič in naglasil, da je z otvoritvijo tabora združena tudi proslava 10letnice mariborskega skavtskega stega. Pozdravil je nato zastopnika ministra za telesno vzgojo, okrajnega glavarja g. dr. Senekoviča, nadalje zastopnika bana okrajnega glavarja g. Milana Makarja mestnega župana g. dr. Lipolda, občinskega svetnika g. Bureša, ravnatelja realne gimnazije g. dr. Matka Herica, zastopnika ravnatelja klasične gimnazije g. prof. Leskovska, zastopnike mariborske sokolske župe, kakor tudi delegate skavtov iz naše države in tujine. V imenu ministra za telesno vzgojo je pozdravil tabor okrajni glavar g. dr. Senekovič, v imenu bana okrajni glavar g. Makar, spregovorili pa so tudi mestni župan g. dr. Lipold, župni starešina skavtov g. dr. Tavčar, starosta mariborske sokolske župe g. dr. Gorišek, o pomenu 10-letnice mariborskega stega pa g. Jaro Dolar. Popoldne so bile v taborišču razne tekme in igre, zvečer pa velika taborna zabava.

Zlobna mistifikacija. Za obiskovalce skavtskega taborišča v Bistrici pri Limbušu je naročilo vodstvo sinoči za 22. in 22.15 uro dva mestna avtobusa. Neznani mistifikator je pa telefonično javil ravna telstvu izrabljajoč neupravičeno ime nekega skavtskega funkcionarja, da so avtobusi nepotrebni, ker da so se vsi obiskovalci odpeljali z vlakom. Tako je ostalo v taborišču okoli 60 ljudi, ki so si morali potem naknadno preskrbeti vozi- la. Kdo je zagrešil to mistifikacijo in zakaj še ni bilo mogoče ugotoviti.

Telefonske naročnike, ki še niso poravnali redne naročnine za drugo pol- letje 1934 opozarja dir. pošte in telegra- fa na čl. 12 telefonskega pravilnika, po katerem zapade termin poravnave računa dne 16. t. m. Kdor od tega dne ne bo poravnal računa, se mu bo telefon izključil iz prometa, poleg redne naročni- ne pa bo moral plačati še pribitek 100 Din za zopetno vključitev telefona.

Kopanje v Studencih in v Radvanju. Občinska uprava razglasa, da je v smislu stroge ministrske in banovinske od- redbe prepovedano kopanje v Dravi in v Betnavskem ribniku. Dovoljeno je ko- panje v kopališču ge. Katre Stehlikove, drugod pa zabranjujejo solnčenje poleg varnostnih predpisov tudi posestniki parcel ob Dravi, kjer se vsako leto dela mnogo škode. Opozarja se, da bosta ob- čina in žandarmerija po predpisih izva- jala strogo kontrolo, zato je v interesu kopalcev, da se — v izogib občutne ka- zni — točno držijo predpisa.

Hermes, enoletni trgovski tečaj Slo- venskega trgovskega društva, Maribor, Zrinjskega trg, vpisuje vsak dan. Zahtevaj te prospekte!

Iz krajevne organizacije JNS za IV. okraj. Pred dnevi je imel odbor krajev. organizacije za IV. okraj svojo redno mesečno sejo, na kateri je bilo zopet sprejetih nekaj novih članov. V odbor sreske organizacije za Maribor mesto so bili izvoljeni: predsednik Fran Go- lež, podpredsednik Franjo Mačus in od- bornik Leopold Ul. Dalje je odbor ugo- tovil, da nekateri hišni lastniki, oziroma hišniki s svojimi bodisi izizvalnim, bo- dis malomarnim postopanjem pri raz- obešanju državnih zastav žalijo patriot- ski čut našega nacionalnega prebival- stva ter žalijo s tem tudi našo svetinjo, našo državno zastavo. Na nekaterih hi- šah visijo zastave, ki bi se lahko prej imenovala cunje ko zastave. So to maj- hne krpe barvanega blaga ali včasih tu- di večje krpe, na katerih se pa ne more nobena barva prav razločiti. Dalje visijo nekatere zastave po več dni, tako da se niti ne ve, iz katerega namena so bile razobešene. S tem razobešanje zastav ne izgubi samo svojega pomena, ampak se zastave tudi kvarijo, da so potem ta- ke, da nam ne delajo nobene časti. Kaj si morejo tuji, ki to vidijo, o nas misliti! Zato se obrača odbor na merodajno oblast, naj potrebno ukrene, da bodo hišni posestniki razobešali ob določenih dnevih le dostojne zastave. Uprava mestne občine pa naj izda na prebival- stvo zadeven razglas. Nadalje je bilo na seji sklenjeno, prirediti še v tem me- secu članski sestanek.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Jose- fove« grenčice, če jo popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno iztrebljenje črev.

Jadran! Dečke, ki so se prijavili za so- delovanje pri koncertu 1. 9. v unionski dvorani vabim, da pridejo jutri ob 6. popoldne k pevski vaji. Vaje so v drž. realki, pritličje. Na dan koncerta bodo dečki pogoščeni. Pevovodja.

Nezgoda. Na cesti v Kamnici je neki avto podrl na tla 26letno v Studencih stanujočo delavko Zofko Tajmunovo. Pri padcu je dobila delavka tako hude poškodbe, da so jo morali poklicani re- ševalci prepeljati v bolnišnico.

Brezposelnost v Mariboru. V juniju je bilo pri mariborski Borzi dela prijavlje- nih 411 brezposelnih. Skupno je pri bor- zi prijavljenih 941 brezposelnih. Delo je bilo ponujeno 142 ženskam in 64 moškim. Borza je izplačala v juniju 114 osebam podpore v skupnem znesku 19.312 Din.

Srečen ni, kdor srečo vživa sam... Današnja huda kriza je pahnila v bedo tisoče in tisoče družin, katerih očetje ra- di brezposelnosti ne zaslužijo niti za ko- šček kruha. Lačni, goli in boš so ti re- veži in nimajo niti najpotrebnejših obla- čil. In takih družin je tudi v našem me- št veliko število, zato je krajevni od- bor Rdečega križa v Mariboru pokrenil akcijo in bo stalno vse leto zbiral satro obleko, obutev in perilo ter z nabranimi oblačili in obivalom oblekel najrevnejše. Rdeči križ apelira na vsa usmiljena srca v Mariboru, naj mu priskočijo na pomoč pri tej akciji in naj darujejo staro in po- nošeno obleko, obuvalo in perilo, ki ga sprejema društveni poverjenik vsak po- nedeljek od 15. do 18. ure v domu re- ševalne postaje na Koroški cesti. Kdor bi pa želel, da bi poslalo društvo poverje- nika na dom po darove, naj blagovoli to poročiti društvu telefonično nismo ali ustno. Ta dohodna akcija Rdečega kri- ža je že vpeljana po vseh drugih mestih naše države in ne sme za njimi ostati Maribor, o katerem je znano, da ima zlato srce za trpečega brata.

Grajski kino. Danes zadnji dan: »Bil nekoč je muzikus«. Od torka dalje kras- na zabavna opereta: »Mladega princa velika ljubezen«. Glavne vloge: Willy Fritsch, Ida Wüst, Paul Hörbiger, Trude Marlen.

Kino Union. Od danes ponedeljka da- lje grandiozno mojstrsko delo »F. P. 1 ne odgovarja« s Hansom Albersom, Paulom Hartmannom, Syb. Schmitzovo in Petrom Loorejem. Sledi premiera krasnega govorečega filma »Meksikan- ska ljubezen« s temperamentno špansko igralko Dolores del Rio. Prvovrsten film z mnogo glasbe, petja in španskih plesov.

Naval krvi, tesnobo srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« gren- čice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri za- gatenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mlad trgovec iz Kane Galilejske. Zada- ni čas se je pojavil v Mariboru mlad tr- govec z vinom, ki je osleparil več gostil- ničark za približno 4.000 Din, na ta na- čin, da jim je prodal namesto pristnega vina pobarvano in posladkano vodo. — Spreminjal je torej vodo v vino in delal nekaj časa dobre kupčije, dokler mu ni- so prišli na sled orožniki. Pri svojem po- slu je zelo spretno ravnal ter ga je za- sledovalo več orožniških postaj. Na pod- lagi tiralice, ki so jo izdali za njim ptuj- ski orožniki, je bil sleparski Ivan Vindiš, po poklicu posestniški sin iz Trbojcev pri Leskovcu v Haložah, aretiran v celjskem okolišu. Vindiš je pred prodajo pri po- izkusu vina vtaknil v sod daljšo leseno cev, v katero je nalil pristnega vina ali sadjevca. Iz te lesene cevi je po gumija- sti cevki izvlekel pravo pijačo, dočim je bila ostala količina v sodu pobarvana voda. Tako je prodal polovniak sadjevca gostilničarki Mariji Lečnikovi, ki mu je dala na račun 450 Din, sod sadjevca hranjevki Štefaniji Horvátovi, ki mu je dala na račun 400 Din, sod vina gostil- ničarki Karolini Zleglovi, ki mu je dala na račun 650 Din, polovniak vina gostil- ničarki Ceciliji Šererjevi na Tržaški ce- sti, ki mu je izplačala 1.620 Din, gostil- ničarki Alojziji Pristavčevi polovniak sadjevca, ki mu je izplačala 100 Din, in gostilničarki Josipini Črnkovi v Rušah polovniak vina, ki mu je dala na račun 675 Din. Vindiš se je vozil okrog z naje- tim tovornim avtomobilom, se predstav- ljal kot posestnik vinogradov iz Halož ter ponujal lastni pridelek. Zanimivo je, da je za svoje žrtve izbiral samo gostil- ničarke, dočim se je gostilničarjev spre- no izogibal. Ima pa na vesti najbrže še več grehov.

Službeni list banske uprave dravske banovine št. 53 z dne 4. julija objavlja: Uredbo glede zvanja in mesta pomočni- ka ministra za promet in glede prenosa pristojnosti na starešine; pooblastitev pomočnika ministra za promet glede Poštne hranilnice; odločbo o volitvi po- slov uprave pošte in telegrafa; dopolni- tev pooblastitve pomočnika ministra za promet v poštno-telegrafski stroki; od- redbo o teritorialni razdelitvi direkcij pošte in telegrafa; pooblastitev direktor- jev in upravnikov pošte in telegrafa, pošt- no-carinskih skladišč in šefov telegraf- sko-telefonskih tehničnih sekcij, poštних avtogaraž in poštno-telegrafsko-telefon- skih delavnic; razdelitev pošt, telegra-fov in telefonov in poštno-carinskih skladišč; dopolnitev pravilnika o postranskih prejemkih uslužbencev državnih promet- nih naprav; uredbo o dnevnicah poštних uslužbencev, ki spremljajo pošto na že- leznicih, ladjah in celinskih cestah; ured- bo o nagradah in postranskih prejemkih pri Poštni hranilnici; odločbo o ustano- vitvi glavne poštno-telegrafsko-telefon- ske delavnice v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani itd.; ukinitve določb glede pošt- no-hranilničnih vlagateljev; objavo o te- lefonskem prometu; pojasnilo k taksira- nju bianco menic; odločbo o položbi ca- rine za koruzo, izvoženo v Nemčijo; po- pravek k normam o sestavi rudninskih tvarin in asfaltnih snovi, kakor tudi o njihovem preizkušanju; popravek v ured- bi o izpremembah in dopolnitvah sezna- ma luksuznih predmetov, razglas o pri- javljanju prebivalstva, objave ban. upra- ve o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934, in razne objave iz »Službenega li- sta«.

Vremensko poročilo mariborske mete- orološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 21.8 stopinj C nad ničlo; mini- malna temperatura je znašala 14.9 sto- pinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 22 stopinjah 740.9, reduciran na ničlo pa 738.5; relativna vlaga 55; vreme je jasno in vroče; vremenska napoved obljub- lja, da bo vreme še nadalje jasno in vroče.

Redni letni občni zbor Glasbene Matice

Dolgotrajen in resen potek občnega zbora - Klena poročila funkcionarjev - Temeljiti obračun z razdiralci - Energična resolucija

Preteklo soboto zvečer je imela mariborska Glasbena Matica v svojih društvenih prostorih redni letni občni zbor, za katerega je bilo precejšnje zanimanje. Ves čas od lani, ko so se pojavile neke čudne vesti o razpustu in o prevzemu matične glasbene šole, zlasti pa še, ko so bile objavljene v listih neke famozne objave in izjave o »subvencionirani muzički školi«, je slovenska javnost z neko rezervirano pričakovala razčiščenja zadeve, ki bo ostala zabeležena v kroniki mariborskega društvenega življenja kot svojevrsten dogodek. Val ogorčenja pa se je pojavil v krogih, ki so G. M. bližji in najbližji: saj je glasbena šola njen sestavni del in je prav iz te šole izšlo več tisoč učencev, izmed katerih so se mnogi povzpeli na visoko stopnjo v glasbeni umetnosti. Tembolj pa je bilo to ogorčenje opravičeno, ko se je od odbora Glasbene Matice zahtevalo, da mora izročiti ves inventar in vso imovino neki osebi kot bodočemu ravnatelju že omenjene »muzičke škole«.

Kako kvarno so vplivali ti dogodki na poslovanje v preteklem jubilejnim letu, nam jasno pričajo vsa poročila, ki so jih podali društveni funkcionarji na sobotnem občnem zboru, ki ga je vodil že dolgoletni predsednik, upokojeni gimnazijski ravnatelj g. dr. Josip Tominšek. Iz vsakega poročila zveni, da je bil nad Glasbeno Matico storjen smrtni greh, grešnika pa osvetljujejo vsa poročila v dokaj čudni luči. Po otvoritvi in po pozdravu vseh navzočih se je predsednik g. dr. Tominšek toplo zahvalil vsem podpornikom: zlasti državi, mestni občini mariborski, banovini in pivovarni »Union«. Iz njegovega poročila posnemamo, da je imel odbor društva v pretekli dobi nepotrebno težavno delo in da je bilo treba dosti samozatajevanja, potrpežljivosti in neprestane pozornosti. Odbor se je prav dobro zavedal, da je naša G. M. eminentno važen kulturni činitelj v našem mestu, ki je bila v zadnjih letih prikrajšana za marsikatero važno institucijo in da spada med te v prvih vrstah tudi G. M., ki jo morajo čuvati vsi resni in zavedni rodoljubi na naši ogroženi meji in se vsak razdiralec te narodne sloge in zavesti izključuje sam iz prosvetno-narodne fronte. Matice se zaveda, da je resna korporacija, ki ji je izročena važna misija prav na meji. Zavedajoč se te odgovornosti, je prav v zadnjih letih pričela s sistematičnim prosvetnim delom. Odrekla se je blestečim akcijam daljših turnej in je čuvala dom in rod. To je njen krepek odgovor na vse sebične intrige, ki so jih snovali proti njej posamezniki, ki so našli v društvu varno streho in so se preoblieli dobrega njenega kruha. V preteklem poslovnem letu, ki je bilo polno podzemskih napadov pa je Matice še bolj strnila svoje vrste. Pevski zbor je dobil moderen poslovnik, na novo je bil ustanovljen artistski odsek, poživljen je bil orkestralni odsek, njena glasbena šola je uspešno delovala, izdelan je bil načrt za postavitve koncertnega biroja na trgovsko podlago, arhiv in gospodarstvo je vse v najlepšem redu in njeno gnotno stanje je v kljub vsem poizkusom, da bi ji škodovali, po vsem varno in trdno, kar dokazuje znaten pribitek in njena precejšnja imovina. Lahko rečemo, da je bila v njenem notranjem življenju minulo leto slova kakor še nikoli, in so bili vsi njeni delavci na mestu. Tudi na zunaj, v javnosti je Matice našla polno razumevanje in vsestransko upoštevanje. To ji je bilo tem lažje, ker prepušča vsakemu svobodo razmaha in se veseli vsakega napredka tudi izven svojih vrst. Bridke izkušnje zadnjega leta so jo izučile, da je postala napram posameznikom bolj previdna in bo v bodoče napram njim manj obzirna. Svoje kleno poročilo je predsednik g. dr. Tominšek končal z ugotovitvijo da se je leto srečno končalo, in bo napočilo novo s še večjim delom, ki naj se ga vodstvo poprime kakor doslej, preudarno, nesebično, pošteno in odkrito.

Namesto službeno zadržanega tajnika g. Ivana Cvetka je podala njegovo poročilo arhivarka gđ. Marija Rozmanova. Vložni zapiski centralnega odbora in odsekov izkazujejo rekordno številko 1240. Pri vsem delu so vsi odborniki z vso resnostjo vestno sodelovali, a največ dela je imel predsednik, dr. Tominšek, ki je nesebično posvetil marsikatero noč v prid Glasbeni Matici. Društvo šteje skupno 325 članov. Tudi je v svojem poročilu tajnik naglasil, da Glasbena Matica je in bo vršila svoje veliko in plodonosno plemenito delo na področju slovanske umetne in narodne glasbe in je nesporno velika dobrina poslanstva nacionalne skupnosti našega naroda. Ostro je obsodil one razdiralne elemente, ki skušajo rušiti to nacionalno svetinjo, ki so jo ustvarili naši z ljubeznijo do svojega naroda in roistne grude prežeti častitljive starine in ki postavljajo svoje lastne materialne interese nad sadove velikih dosedanjih uspehov naše Glasbene Matice.

Vestno in skrbno sestavljeno blagajniško poročilo je podal blagajnik gosp. Rudolf Vodeb. Skupnih dohodkov je imela Matica v preteklem letu okroglo 166.000 Din, izdatkov pa okroglo 123.000 Din. Njen inventar predstavlja vrednost okrog 200.000 Din. V imenu nadzornega odbora je predlagal razrešnico blagajniku g. Franjo Štor, in je bil njegov predlog z odobravanjem in soglasno sprejet. Namesto odsotnega gospodarja g. Petra Škofiča je poročal predsednik. Iz poročila arhivark gđ. Marije Rozmanove je razvidno, da ima celokupni arhiv Glasbene Matice 1518 glasbenih del, od teh 398 zborov, od katerih ima vsak po 100 partiturno pisanih izvodov. Sledilo je poročilo o založništvu in o koncertnem biroju. Obe poročili je podal predsednik g. dr. Tominšek. Ker koncertni biro v sedanjih obliki ni ustrezal svojemu namenu in ni mogel postati nekaj regulator mariborskih glasbenih prireditelj, je odbor Glasbene Matice izdelal načrt za preobnovo v obeh smereh.

Za pevske odseke je poročal njegov dolgoletni načelnik g. Janko Arnuš. Z velikim zadovoljstvom je bilo sprejeto njegovo poročilo. Ker se je dirigent g. prof. Vasilij Mirk poslovil od pevskega zbora, ki ga je v petih letih dvignil na visoko stopnjo, tako, da bo doba njegovega vodstva označena v Glasbeni Matici kot »Mirkova doba«, in ker se je hotel tudi centralni odbor Glasbene Matice oddolžiti njegovi veliki požrtvovalnosti, je bil g. prof. Vasilij Mirk na predsednikov predlog izvoljen za častnega člana Glasbene Matice. Predsednikov predlog so vsi navzoči pozdravili soglasno in z velikim aplavzom.

Poročilo orkestralnega in artistskega odbora ter društvene šole je podal predsednik g. dr. Tominšek.

Orkestralni odsek je uspešno vodil ing. arh. Saša Dev, artistskega, ki se je šele pred kratkim ustanovil in katerega glavna naloga je, usmeriti v društvu umetniško delovanje, urejevati javne nastope, odločati o njihovih programih, izražati strokovno mnenje ter širiti zanimanje za glasbo, pa bo vodil tudi v bodoče g. prof. Vasilij Mirk.

V društveni šoli se je učilo glasovirja 73 učencev in učenk, violine 34, violoncella 4, teorije 19, harmonije 5, skupno 135. V preteklem šolskem letu je bilo 30 na novo vpisanih. Dve v vsakem oziru sijajno uspeli javni šolski produkciji pa sta očitno pokazali, da je matična šola ohranila svoj sloves. Šolo je vodil gosp. Ubald Vrabec in so pod njegovim vodstvom poučevale glasovir ge. Finžgarjeva, Serajnikova in Vrabčeva, violino vodja sam in Taras Poljanec, violoncello Bajde in gđ. Reiserjeva, teorijo Bajde in Poljanec, harmonijo pa vodja sam.

Na dnevnem redu je bila nato sprememba pravil s posebnim ozirom na glasbeno šolo. Po novih pravilih je dana šoli možnost preobnove in se bo konstituiral poseben kuratorij, v katerega bo

imenovalo prosvetno ministrstvo; banovina in občina po enega zastopnika, ostali člani kuratorija pa bodo izvoljeni iz vrst članstva in staršev. Odbor se bo delil na šolski, pevske in orkestralni odsek. Imel bo kuratorij svetovalno pravico, o sklepah pa bo določal definitivno odbor. V zvezi s spremembo pravil se bo spremenila tudi nekoliko službena pragmatika učnih moči na šoli. Predlog odbora o spremembi pravil je bil soglasno sprejet kakor tudi predlog, da ostane članarina za bodoče leto nespremenjena.

Deseta točka dnevnega reda: »razdiralna akcija proti društvu«, pa je bila predmet dolgotrajne in živahne debate. Predsedstvo je sestavilo stvarno in izčrpno poročilo, ki je zapustilo dojem popolnega zaupanja centralnemu odboru, a ostre obsodbe početja bivšega ravnatelja šole Glasbene Matice g. Hladeka.

Hladek contra Matice

Hladek (izprva le Josip Chladek, nato Hladek in končno Hladek-Bohinjski) je bil 1. decembra 1925. nameščen kot ravnatelj društvene šole in kot dirigent pevskega zbora ter orkestra. Kot tak je prejemal od društva čistih 4000 Din plače na mesec s pravico do nadur ves čas službovanja do konca lanskega avgusta, ko je odboru Glasbene Matice pisal, da je društvena šola razpuščena. Mimo tega je Matica plačevala zanj davke, bolniško blagajno in pokojninsko zavarovanje. Tako je v ne čisto osmih letih izdala na račun njegove plače skupno 472.950 Din. Odbor je pričakoval da bo g. Hladek pri taki plači pač izhajal. Toda bilo je nasprotno. Od prvega dne vstopa v službo pa do prostovoljnega izstopa je imel odbor mesec za mesecem opravka z njegovimi predujmi in posojili. Komaj se je bil prav udomačil, mu je odbor hočeš, nočeš, moraš, odobrili predujem v višini njegove mesečne plače. Tako so se menjavali predujmi in posojila, dokler se niso končno blagajniki energično uprli. Najel pa si je posojilo pri društvu še v začetku lanskega julija, ko je že imel pripravljen napad na Matico, čeprav je prejel čez počitnice za dva meseca plačo vnaprej in si je na dan 3. avgusta lani, ko je nastopil kakor diktator oblastno v Matici, sam izposodil 1000 Din od posojila, ki je bilo namenjeno drugemu. Vključ opominom ni poravnal doslej še nobenega zneska in je bila Matica primorana vložiti proti njemu tožbo. Iz tega je razvidno, zakaj je Hladek tako vztrajno ob vsaki priliki zahteval izročitev društvene imovine in je celo hotel dvigniti ustanovnino. Vse to je šlo odboru na živce in prvotno dopadenje se je popolnoma ohladilo.

Najprej se je iztreznil nekaj časa za Hladeka tako navdušeni pevske zbor, ki ga je v oktobru leta 1929. odslužil. Tedaj je pretila Hladeku odpoved službe. Iz človeških in socialnih ozirov je odbor trpel in obdržal Hladeka le za šolo. V šoli je bil sam svoj gospod in je hotel postati tudi finančno povsem neodvisen od Matice. Zato je pričel razdiralno akcijo, ki se mu je do neke mere posrečila. Računal pa je prenaivno, da bo vsa Matica njegova, če osnuje neko glasbeno šolo in ji samovoljno da ime Glasbene Matice, kakor je tudi svojemu pri-

imku dodal ime »Bohinjski«. O njegovi kvalifikaciji pa je pričel odbor dvomiti, ko vkljub ponovnemu in celo ultimativnemu pozivu ni predložil nobenega dokumenta o študijah in o službi. Izprva mu je odbor verjel, da jih je izgubil ali da so mu bili ukradeni, končno pa se je le moral prepričati, da tu ni nekaj v redu. Ker je odbor lani kategorično zahteval predložitev dokumentov, je spravil s tem Hladeka v zadrego in se je Hladek prav zato požuril z ustanovitvijo lastne šole.

Od prosvetnega ministrstva je g. Hladek izposloval za sebe lani v juliju odlok, po katerem so bila pravila Glasbene Matice v kolikor zadevajo društveno šolo razveljavljena in je po tem odloku kategorično zahteval, naj mu Glasbena Matica izroči tudi vso imovino, čeprav te določbe odlok ni vseboval. Razumljivo je, da Hladeku Matica ni smela izročiti ničesar iz naslova društvenih sredstev ter ga je celo opozorila, da je njegova zahteva nezakonita. Na pravno nevzdržnost ga je opozorilo predstojništvo mestne policije v Mariboru in banska uprava v Ljubljani. Tudi je Glasbena Matica po posebnem odposlancu objasnila ozadje in sebične motive g. Hladeka pomočniku prosvetnega ministra. Hladek svoje nameravane šole ni otvoril, obdržal pa je fikcijo obstoja svoje »subvencionirane muzičke škole Glasbene Matice«. Dvignil pa je tudi državno podoro za preteklo šolsko leto v znesku 16.200 Din, ki je bila nakazana, kakor vsa prejšnja leta, na naslov »šole Glasbene matice« od ministrstva, banske uprave in finančne direkcije ter so bili vsi ti uverjeni, da je prišla v prave roke. Kdo je pri pošti v Mariboru zakrivil izplačilo v napačne roke, pa bo dognala preiskava. Prosvetni oždelek banske uprave je zahteval, naj Hladek izroči podoro pravemu naslovu, vendar tega do danes še ni storil.

Z ozirom na navedena fakta je občni zbor najodločneje protestiral proti razveljavitvi nekaterih točk odobrenih in pred oblastjo neokrnjeno veljavnih društvenih pravil Glasbene Matice in zahteval pojasnila, kako je mogoče biti dotični odlok o razpustitvi šole Glasbene Matice dostavljen mimo društva, mimo poklicane oblasti in mimo zakona o društvih privatni osebi. Tudi je občni zbor z vso odločnostjo zahteval, da se obvaruje zakonito zaščiteno in nad vse častno ter ugledno ime »Glasbena Matica« ter najodločneje prepoveduje, da bi si ga kdorkoli javno prisvajal, kar neposredno vodi k zlorabi in v škodo ugleda Glasbene Matice. Te zahteve je občni zbor sprejel v obliki resolucije, ki bo poslana banski upravi in prosvetnemu ministrstvu.

Pri debat se je oglašilo k besedi več govornikov, ki so vsi energično obsodili Hladekovo delo. Sledile so nato volitve odbora in je bil soglasno izvoljen stari odbor s predsednikom g. dr. Tominškom na čelu, ki pa bo po popolnem razčiščenju Hladekove zadeve sklical izredni občni zbor. Ob pol 24. uri je ponovno izvoljeni predsednik zaključil 4. ure trajajoči občni zbor, ki je potekal vseskozi stvarno in resno.

Gospodarske vesti

Izdane in izbrisane obrtne pravice v juniju. Obrtni referent je v juniju izdal 15 novih, izbrisal pa je 6 starih obrtnih pravic. Nove obrtne pravice so dobili: trgovec z vinom in žganjem Anton Šlik na Meljski cesti, Veleđrogerija dravske banovine na Tržaški cesti, trgovec z modnim blagom France Bernik na Trgu svobode, Andrija Pečenko za bančno-komisijske posle na Aleksandrovi cesti, branje Marija Veržjakova v Taborski ulici, čevljar Alojzij Uršič na Koroški cesti, gostilničarka Franciška Bračkova v Taborski ulici, žagarka Terezija Rusova v Magdalenski ulici, trgovec s papirjem na debelo Emil Schrautec na Aleksandrovi cesti, prevoznica Uršula Belakova v Vrtni ulici, vrvarica Marija Adamičeva v Vetrinjski ulici, tyorničar Slavko Mikl v Vojašniški ulici, preparator France Valner v Slovenski ulici, čevljar Jože Kaluder v Kopališki ulici in šivilja Evgenija Gregorškova na Kralja Petra trgu. Izbrisane pa so bile naslednje obrtne

pravice: parna pralnica Guida Sparovita v Krekovi ulici, trgovca z usnjem Emanuela Kohnsteina v Vetrinjski ulici, vrvarja Ivana Adamiča v Vetrinjski ul., gostilničarka Marije Preačeve na Ruški cesti in trgovke z deželnimi pridelki Terezije Braunove na Koroški cesti.

Brezposelnost v naši državi. Po podatkih javnih borz dela je preostalo v maju 15.555 brezposelnih moških in 3017 žensk. V juniju se je na novo prijavilo 18.948 moških in 3995 žensk. Delo je bilo na ponudbo v maju 269 moškim in 104 ženskam, v juniju pa 2394 moškim in 1506 ženskam. Posredovanj je bilo v juniju 2180 za moške in 1543 za ženske. Odpadlo je v juniju 22.859 moških in 3613 žensk. Ob koncu junija je bilo 8964 brezposelnih moških in 2056 žensk. Skupno je bilo 1. junija v naši državi 11.691 brezposelnih, in sicer 9433 moških in 2258 žensk.

Imenialte se CMD

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Jata belih labudov, ki je dremala nekje ob bregu med vodnimi rastlinami, se je prhuje s krili prebudila in veselo zaplavala po ribniku. Obkrožila je Nefetino čoln in iztegovala proti njej dolge vratove. Favoritka je odložila glasbilo in jih božala. Zaglobljena v svoje misli ni niti opazila Tatane, ki se je tiho približala ribniku in strmela z brega v vodo. Predramil jo je šele njen pozdrav:

»Ti igraš in prepevaš?« je vprašala ljubimka začudeno.

»Čemu ne bi?«

»Ko je ves dvor postavljen na glavo...«

»Bo že spet našel pravo stoji.«

»Tebi je menda prav, da je princesa pobegnila.«

»Briga me.«

»Sedaj upaš, da se vrne prejšnji čas, zato si razigrana.«

»A tebi se ne vrne divjaški princ.«

»Ne zbadaj!«

»Ti si začela.«

»Povedala sem samo resnico.«

»Jaz tudi.«

»A motiš se, če upaš. Veliki besni in ne bo miroval, dokler se princesa ne vrne. Našli so že sled.«

»Vem... In kaj potem?«

»Ničesar ne veš. Zasedovalne galeje se že odpravljajo na pot.«

»Vem.«

»Lažeš.«

»Ne žali me!«

»Ne bojim se te. Veliki se ne vrne k tebi.«

»Še manj k tebi.«

»Briga me.«

Nefeteta je jezno pograbila vesla in odrinila čoln daleč od brega, da ni več slišala Tatane. Besede rivalinje so ji pregnale razigranost in vedro vero v novo zmago. Odveslala je do svetišča pod drevjem in stopila spet na kopno. Po molitvi pred kipom boginje ljubezni se je vznemirjena vrnila v dvor in hotela k faraonu, a straže je niso pustile k njemu. Raztogotena in razdvojena se je vrgla v svoji sobi na blazine in se globoko zamislila. Zgenila se ni niti na vabilo kormornice h kosilu. Tako je ostala do poznega popoldneva, ko je zopet poskusila priti do faraona, a straža jo je zavrnila kakor prej. Tedaj je poiskala Amarazisa:

»Hočem, moram k velikemu!«

»Zapr! se je v svojo sobo in ne sprejme nikogar, razen glasnikov sporočil zasedovalcev pobegle princese iz dežele večernih gora.« je odgovoril poveljnik.

»Hočem in moram k njemu!« je pono-

99

vila še odločneje favoritka.

»Samo če je tvoj obisk v zvezi s pobegom?«

»Je.«

»V kakšni?«

»To povem njemu.«

»Veš kako je pobegnila in kam?«

»Dejala sem, da govorim o tem samo z velikim.«

»Potem si ne upam k njemu.«

»Pojdi na mojo odgovornost!«

Amarazis je omahoval in se naposled vdal. Odšel je k faraonu in prosil, naj sprejme Nefeteta.

»Dejal sem, da se mi nihče ne sme približati, dokler ne najdemo begunke!« je zarjul vladar. »Izgini!«

Toda namesto Amarazisa je odgovoril neki drugi, voľo doneči glas:

»Sprejmi jo!«

Faraon in poveljnik sta se hkratu zdržnula in ozrla proti kipu Rāja, od koder je prihajal tajinstveni ukaz, ki se je ponovil še bolj ukazujoče:

»Sprejmi jo!«

»Kdo si, ki mi ukazuješ?« je vprašal faraon preplašeno.

»Jaz, vladar nad vladarji, solnčni bog Rā...«

»Milost, o Veliki, Najvišji!« je vzkliknil Semis Ofiris in padel pred kipom na kolena. »Ukazal si mi in poslušam te!« Potem se je obrnil k zapovedniku in velel: »Pripelji jo!«

Usmev zmagoslavja je obkrožil bohotna usta favoritke, ko je stopala mimo

straž po mehkih preprogah v sobo velikega. Zgrudila se je pred njim, dvignila roke in vzkliknila:

»Milost, gospod moj in solnce ljubezni moje!«

»Kaj želiš? Čemu motiš mojo bolečino?«

»Ker ti ne pristoja in ker vem, da je zanj le eno samo zdravilo...«

»Katero?«

»Moja ljubezen, o veliki!«

»Ne ljubim te...«

»Ne trdi, česar ne veš, ker jaz vem, da me še vedno ljubiš in da ti moje ljubezni ne more nadomestiti nobena druga. Pusti mračne misli, pusti pobeglo princeso, bodi zopet velik in silen, kakor si bil poprej! Glej, bogovi so sprejgovorili, razodeli so svoj srd in zemlja se je stresla. Princeso večernih gora so odpeljali temni duhovi podzemlja, kako naj bi bila sicer pobegnila skozi zaprta vrata in mimo vseh straž? Sužnje in evnuhi so nedolžni. Čemu si jih vrgeš v ječo? Izpusti jih!«

»Temni duhovi podzemlja?« je vzkliknil faraon.

»Ker je bila čarovnica...«

»Čarovnica?«

»Mar ti ni omrežila misli? Mar ti ni uklenila volje, da si postal pred njo slaboten kakor dete? Ne, to ni bila ljubezen, ki te je podrejala njeni volji, bila je čarovnija, igra zlobnih duhov, ki so te hoteli po njej ugonobiti, o veliki, najdražji!«

Sport

Jugoslavija: Poljska 10:3 (6:1).

Včeraj se je odigrala v Zagrebu meddržavna hazenska tekma med našo in poljsko hazensko reprezentanco. Tekma se je končala z visoko zmago naše reprezentance. S to zmago se je naša hazenska reprezentanca kvalificirala za finalno tekmo za svetovno prvenstvo v hazeni, ki bo v okviru ženskih svetovnih iger v Londonu v prvi polovici avgusta.

Lepa zmaga lahkoatletov ASK Primorja v Bukarešti. V soboto in včeraj so startali lahkoatletci ljubljanskega ASK Primorja v romunski prestolnici proti reprezentanci Bukarešte. Dvomatsh se je končal z zmago ASK Primorja v razmerju 95:70 točk. ASK Primorje si je s to zmago priborilo dragoceni pokal romunskega prometnega ministra.

Tekmovanje za državno prvenstvo v tenisu se je včeraj končalo. Rezultati finalnih tekem so bili naslednji: Punčec (Concordia) je porazil Palado (ATK) s 6:4, 6:1, 6:2; v damski skupini je gđ. Kovačeva zmagala nad dosedanjjo državno prvakinja go. Gostiševo s 6:2, 6:2; v skupini gospodov v dvoje sta zmaga Palada in Punčec nad dosedanjima državniha prvakoma Kukuljevičom in Schäfferjem s 7:5, 6:2, 6:2; v skupini mešanih parov sta porazila Gostiša in Kukuljevič lanska prvaka gđ. Maksimovičovo in Punčeca s 6:2, 6:4. Letošnji državni prvaki v tenisu so torej: gosposje posamezno Punčec (Concordia, Zagreb), dame posamezno gđ. Kovačeva (ATK Zagreb), gosposje v dvoje Palada-Punčec (ATK), mešani pari ga. Gostiša (ZKD) - Kukuljevič (ATK).

Kolesarski sport v Ormožu. Kolesarski klub Drava v Ormožu je priredil včeraj prvo medklubsko kolesarsko dirko na 48 km dolgi progi Ormož - Ptuj - Ormož. Startalo je 14 tekmovalcev iz Maribora, Ormoža, Varaždina in Čakovca. Kljub slabi cesti so bili doseženi rezultati prav dobri. Kot prvi je došel na cilj Štefan Rozman (SK Železničar) v času 1:20:50, II. Matija Pavličič (Drava) 1:20:52, III. Ludvik Zadravec (Edelweiss) 1:25:32, IV. Matija Antončič (Drava) 1:25:33, V. Martin Čurin (Drava) 1:25:35, VI. Mirko Deimko (Slavija Varaždin) 1:29:12. Po dirki je bila na prostori Sokola razdelitev nagrad.

Tekme za srednjeevropski pokal.

Dunaj: Rapid:Bologna 4:1 (1:1). Ker je Rapid izgubil prvo tekmo z razliko petih golov, je izločen iz nadaljnjega tekmovanja.

Budimpešta: Hungaria:Sparta 2:1. Ponovna kvalifikacijska tekma iz I. kola.

Kladno: SK Kladno:Ferenczvaros 4:1. Ker se je prva tekma v Budimpešti končala z zmago Ferenczvarosa v razmerju 6:0, izpade SK Kladno iz nadaljnjega tekmovanja.

Turin: Ujpest:Juventus 1:1 (1:0). Prva tekma med obema nasprotnikoma se je končala z zmago Juventusa s 3:1, tako, da izpade Ujpest iz nadaljnjega tekmovanja.

Ostale nogometne tekme:

Celje: SK Celje:SK Atletik 5:1 (2:0).

Sisak: Medmestna tekma Sisak:Zagreb 2:1 (1:0).

Split: Hajduk:BASK 6:1 (2:1).

Beograd: Beograd:Sofija 3:1. Medmestna reprezentančna tekma.

Sokolski

Letno gledališče Sokola Ruše vprizori 12. avgusta 1934 v režiji g. Vekoslava Janka, člana ljubljanske opere, Jurčičevega »Desetega brata«. Prosimo zato vsa okoliška društva, da na ta dan ne prirejajo kakih večjih prireditev.

Sv. Jurij ob Pesnici

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos priredila strelska družina pri Sv. Juriju ob Pesnici 29. julija tekmo v nagradnem streljanju. Na bližnja in daljnja sosedna društva apeliramo, naj bi za ta dan ne določala svojih prireditev. Prebivalstvo pa že sedaj vabimo, naj tega dne usmeri svoj izlet v ta lepi del Slovenskih gor ob skrajni periferiji naše države ter s svojo prisotnostjo pripomore do čim dostojnejše manifestacije.

Fram

Zahvala. Tukajšnja posestnika mlinarja gg. Ferdinand in Antonija Lešnik sta 8 mesecev povprečno na dan po 50 revnih šolskih otrok podpirala s kruhom, za kar jima podpisani v imenu obdaru-vane mladine na tem mestu izrekam najiskrenejšo zahvalo. Enako se zahvaljujem g. dr. Mihaelu Stajniku, odvetniku v Mariboru, ki je za obleko ubogim šolarjem daroval 200 Din. — V. Ivanuš, šol. upravitelj.

Električni dom bodočnosti

Zanimiva razstava v Newyorku

Elektrika dela čudeže. Že več desetletij pomaga znanosti in pretvarja utopistične ideje v resničnost. Bi li imeli danes radio, če ne bi imeli elektrike? Kako bi mogli danes poslušati, da, skoro videti, kar se istočasno dogaja v neizmerni daljavi? Da se moreta dva, eden na enem koncu sveta, drugi na drugem koncu, pogovarjati telefonično, se moramo zahvaliti samo električnemu toku. V najnovejšem času so našli ultra kratke radio-valove, ki delajo prave čudeže v medicini. Ti valovi morejo nadomestiti kirurgov nož in operirati brez rane in

krvi. Velikanski napredek terapije! In komu se moramo zahvaliti za vse to? Samo električni energiji! V navadnem vsakodnevem življenju ne vidimo, kaj vse nam elektrika dela. Pritisk na gumb ali prijem za vzvod, in vse mesto se posveti v močni luči. Parne lokomotive postajajo odveč, ker ne morejo konkurirati z električnimi stroji. V domačem gospodarstvu ve vsakdo, koliko olajšanje in udobnosti nudi električna struja. Vrh vsega tega pa še vedno niso izčrpane vse možnosti te čarobne energije.

V Newyorku je razstava pod imenom

»Električni dom bodočnosti«. Vsak dan si na tisoče ljudi ogleduje to razstavo; domov se vračajo vsi začudeni in navdušeni. »Dom bodočnosti« bo za večno sedanjega človeštva še v bodoče samo sen. Električni račun po sedanji ceni toka predstavlja za vsako gospodarstvo vsoto, ki jo težko zmoremo. Razstava kaže zanimive primere, kako bo v bodočnosti mogoče gospodarstvo in gospodinjstvo voditi izključno z električnim tokom. Služkinje bodo nepotrebne in tudi gospodinjstvo se ne bo treba dosti mučiti z gospodinjstvom. Na stotine malih aparatov bo delalo kakor palčki, ali, da se izrazimo v tehničnem narečju, kakor mašinski ljudje, ki natančno izvrše vsako nalogo. V prvi vrsti v bodočem domu ne bo nobenih peči več. Zato pa bo v pritišču zgradbe poseben oddelek za vremenska vprašanja. V tem prostoru se bo v pravem pomenu besede fabriciralo vreme, kakršnega si bomo želeli. Električni stroj, ki ni večji kakor radio-aparat, filtrira in čisti zrak ter mu daje temperaturo, ki ustreza letnemu času. Poleti hladi zrak, ustvarja prijetno temperaturo, pozimi pa greje zrak tako, da je v sobah udobno. Tam, kjer v bodočnosti ne bo peči, bodo izginile tudi svetilke. V vsakem prostoru bo reflektor, in sicer v bližini velikega okna, vzdignjen v kotu tako spretno, da ga ne bo videti. Svetloba reflektorja pada na strop, od tam pa se odbija v sobo. Človeku se zdi, kakor da bi svetloba prihajala skozi okno in kakor da bi tudi ponoči svetila dnevna svetloba.

Gospodinj bo gotovo zanimalo, kako bo urejen električni dom. Ni treba posebej omenjati, da bo v kuhinji električni štedilnik, tam pa bodo tudi električni noži za rezanje mesa, kruha itd., nadalje električni mlinček za kavo, drobtine, orehe. Gospodinj bo pomagalo v kuhinji nič manj kakor 50 aparatov, 50 električnih služkinj. Ker kuhinja ne bo v istem nastroju kakor drugi prostori, bo na razpolago dvigalo, ki bo prenašalo jedi. Poseben aparat bo tudi za zračenje kuhinje in drugih prostorov. V spalnici in kopalnici bodo aparati za proizvajanje ultravioletnih žarkov. Prav bodo pometali in brisali električni aparati. Glavno paznjo po bodo morali posvetiti temu, da ne pride do kratkega stika, ker bi imel ta lahko katastrofalne posledice in bi ustavil ves promet. Tak je električni dom bodočnosti, ki je razstavljen v Newyorku. Skupno je v tem domu 864 malih in velikih aparatov, 864 električnih sužnje, električnih strojev — ljudi. No, nam se ni treba bati, da bi živeli v takih domovih, ker imamo premalo denarja.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Mali oglasi

Stanovanje

STANOVANJE, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritlikin oddam mirni stranki s 1. avgustom. Vprašati v Tattenbachovi ulici 25-I, levo. 2816

Lokal

LEP TRGOVSKI LOKAL, na prometni ulici v Mariboru se odda takoj v nalem. Proda se istotam tudi nekaj pohištva za trgovino. Kje, po ve uprava. 2815

Službo dobi

ISČEM SLUŽKINJO za vsa hišna dela. Samo zdrave, močne in marljive naj se javijo pri Cvetkovič, Gosposka 52-II. 2812

Službo išče

SOBICO, opremljeno, s štedilnikom, iščem. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »200«. 2813

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Razno

IZ GRAJSKE KLETI.

Prišlo je novo, izborna dal-matinsko črno vino. Prodaja se liter po 10 dinarjev. Čez ulico popust. 2706

Oglašujte!